

11 באוגוסט 2015

לכבוד	לכבוד	לכבוד
מר יהודה וינשטיין	עו"ד שלומי לוי	ד"ר חזי לוי
היועץ המשפטי לממשלה	יועמ"ש, שירות בתי הסוהר	מנהל בית החולים ע"ש ברזילי
בפקס מס' 02-6467001	בפקס מס' 08-9193840	בפקס מס' 08-6732342

שלום רב,

דחוף!

הנדון: הימנעות מהזנתו בכפייה של העצור השובת רעב מוחמד עלאן

הריני לפנות אליכם, בדרישה להימנע מיישום התיקון החדש לפקודת בתי הסוהר המכשיר פעולות של הזנה בכפייה לאסירים (להלן: "חוק מניעת נזקי שביתת רעב") על העצור המינהלי מוחמד עלאן והכל כמפורט להלן:

1. כידוע, העצור מוחמד עלאן, שובת רעב מזה 55 ימים. הוא מאושפז עתה במוסדכם וזאת לאחר שהועבר אליכם שלשום בלילה מבית חולים "סורוקה" שבבאר שבע, שם היה מאושפז בתקופה האחרונה. העברתו של מר עלאן למוסדכם התרחשה לאחר שהצוות הרפואי בבית החולים סורוקה סירב לבצע כל בדיקה או ליתן כל טיפול רפואי בניגוד לרצונו של העצור.

2. מר עלאן הינו יליד 1984, עורך דין במקצועו והוא התגורר עד ליום מעצרו בכפר עינאבוס בגדה המערבית. ביום 6.11.2014 הוא נעצר ובסמוך למעצרו הוצא נגדו צו מעצר מנהלי שהוארך מעת לעת. צו ההארכה האחרון יצא ביום 30.4.2015 וזאת לששה חודשים נוספים. בא כוחו של מר עלאן ערער על החלטה זו, ולאחר שהערעור נדחה, הוא הגיש עתירה דחופה לבית המשפט העליון בה ביקש לבטל את צו המעצר המינהלי שהוצא נגד מר עלאן ולבטל את הארכתו. בית המשפט העליון ראה שאין מקום להתערב בהחלטותיהן של הערכאות הצבאיות ודחה את העתירה ביום 4.8.2015.

3. העצור פתח בשביתת רעב ביום 18.6.2015 הנמשכת עד היום וזאת במחאה על כליאתו במסגרת מעצר מנהלי ללא אישום, ללא משפט ובתנאי כליאה מחפירים. לכל אורך תקופה זו, חזר העצור והדגיש בפני סוהריו ובפני הצוות הרפואי בבית החולים "סורוקה", כי אין בכונתו להפסיק את שביתת הרעב כל עוד הוא מוחזק במעצר מינהלי.

4. בעקבות הידרדרות במצבו הבריאותי, עלה חשש ממשי כי מר עלאן יוזן בכפייה תוך יישום חוק מניעת נזקי השביתה שאושר בכנסת ביום 30.7.15. הצוות הרפואי בבית החולים סורוקה הזמין את בא כוחו של מר עלאן, עו"ד ג'מיל ח'טיב, על מנת לשמוע את דעתו והאחרון הדגיש את רצונו של מר עלאן לפיה הוא מסרב בתוקף כי יוזן בכפייה או בכלל. מר עלאן, שלמרות ההידרדרות במצבו הבריאותי, הינו שפוי בשכלו ומסוגל לתקשר עם ב"כ, עם הצוות הרפואי ועם מבקריו, הדגיש לאורך כל הדרך שהוא מודע לנזקי שביתה הרעב והשלכותיה על גופו ובריאותו וכי הוא מוכן לקחת את הסיכון. הוא אף הביע את סירובו לקבל כל טיפול רפואי שיש בו כדי לשפר את מצבו הבריאותי.

5. חוק מניעת נזקי שביתה רעב שאושר בכנסת ביום 30.07.2015, הינו חוק שערורייתי שמפקיד בידי בתי המשפט את הסמכות להחליט בדבר הזנתו בכפייה של אסיר שובת רעב לרבות תוך שימוש בכוח כדי להזינו. הזנה כזו, בהיותה מנוגדת לרצונו של השובת, פוגעת בזכויותיו החוקתיות של העצור, מגיעה לכדי יחס משפיל, אכזרי ואף לכדי עינויים ובנוסף מנוגדת לכללי האתיקה הרפואית ולסטנדרטים הרפואיים העולמיים והמקומיים כאשר תכלית החוק הינה פוליטית: מניעת נזקים פוליטיים לרשויות בישראל שייגרמו עקב מקרה של מוות של שובתי רעב.

6. מיותר יהיה לציין, כי מר עלאן אינו העצור הראשון שובת רעב בקרב העצורים בבתי הכלא בישראל. עצורים מנהליים, כולם פלסטינים, הנכלאים בבתי הכלא בישראל ללא אשמה וללא משפט, פתחו לאורך השנים בשביתות רעב במחאה על עצם כליאתם, על חידוש הכליאה מידי ששה חודשים, על התנאים החמורים בהם כלואים ועל היחס המשפיל לו הם זוכים.

7. שובתי רעב רבים, בעולם, שהוזנו בכפייה תיארו את החוויה כסבל פיזי ונפשי קשה וכחוויה משפילה ואכזרית שתוארה כשווה לאונס ועינויים. לכן הזנה בכפייה של אנשים שחירותם נשללה ואשר נמצאים תחת פיקוחן ושליטתן המוחלטת של רשויות המדינה הינה פעולה המגיעה לכדי עינויים, יחס אכזרי, משפיל ולא אנושי המנוגדת לאמנה הבינלאומית נגד עינויים ויחס או ענישה אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים ואשר אושרה ע"י מדינת ישראל. שכן, לפי האמנה "עינויים" מוגדרים כ:

"מעשה אשר מסב סבל או כאב חמור, בין אם פיזית או נפשית, נגרם במכוון למטרות כמו להוציא ממנו או מאדם שלישי, מידע או הודאה, להענישו על מעשה שהוא או אדם שלישי ביצע או הוא נחשד בביצועו, או להפחיד או לאנוס אותו או אדם שלישי, או מכל סיבה המבוססת על אפליה מכל סוג שהוא, מקום שכאב או סבל כאמור נגרמים בידי או בעידודו או בהסכמתו או בהסכמה בשתיקה של עובד ציבור או אדם אחר הממלא תפקיד רשמי."

8. בנוסף, הזנה בכפייה לפי החוק הנדון פוגעת פגיעה קשה בזכויות יסוד חוקתיות של העצור השובת רעב, לרבות הזכות לכבוד, הזכות לחיים ושלמות הגוף, הזכות לאוטונומיה של הפרט, הזכות לפרטיות, הזכות לסרב לקבלת טיפול רפואי וכן הזכות לחופש הביטוי הפוליטי. זכויות אשר לפי הפסיקה העליונה בישראל, עומדות לאסיר גם בתוך כותלי בית הסוהר.

9. כפיית הרופאים להשתתף בה מכשירה את השתתפותם בעינויים וביחס משפיל כלפי מטופליהם וזאת בניגוד לכללי האתיקה של הסתדרות הרופאים בישראל והצהרות ההסתדרות הרפואית

העולמית. סעיף 5 להצהרת טוקיו של ההסתדרות הרפואית העולמית משנת 1975 אשר אומצה על ידי ההסתדרות הרפואית בישראל (להלן: "הר"י") האוסרת השתתפות רופאים בעינויים, קובעת בבירור שאסירים השובתים רעב לא יוזנו, יואכלו או יטופלו בכפייה. בנוסף, הצהרת מלטה לטיפול בשובתי רעב, של ההסתדרות הרפואית העולמית משנת 1991 ואשר אושרה ע"י הר"י בשנת 2005 אוסרת בפירוש את ההאכלה וההזנה בכפייה. על עקרונות אלו חזרה הר"י והדגישה בכנס שערכה בחודש מאי 2014 לאחר שהצעת החוק הונחה על שולחן הכנסת. במהלך הכנס הודגשה ההסכמה של כל המשתתפים שטיפול רפואי בכפייה, לרבות הזנה בכפייה, הוא אסור.

10. ולאחרונה, יו"ר לשכת האתיקה בהסתדרות הרפואית, פרופ' אבינעם רכס, הבטיח בראיון בגלי צה"ל מאתמול, 10.8.15, כי הרופאים לא ישתפו פעולה עם מהלך של הזנה בכפייה. "האכלה בכוח היא מהלך ברוטלי, כוחני וחודרני שיכול להרוג את העציר", אמר רכס. "אפשר לקרוע לו את הוושט או להכניס לו את המזון בטעות לראות ולגרום למותו. זה בניגוד לאתיקה של המקצוע שלנו, האכלה בכפייה היא סוג של עינוי ואסור לעשות אותו". להלן קישור לתוכן הריאיון של פרופ' רכס בגלי צה"ל מהיום בבוקר:

<http://glz.co.il/1087-67175-HE/Galatz.aspx>

11. לאור האמור לעיל, נבקשכם להימנע מהזנתו בכפייה של העצור עלאן ולהנחות את הצוות הרפואי במוסדכם להימנע מיישום חוק מניעת נזקי שביתת רעב ו/או להימנע באופן מוחלט מביצוע בדיקות או מתן טיפול בניגוד לרצונו של העצור וכל עוד הוא מסרב לכך.

נודה לתגובתך המהירה והעניינית.

רצ"ב יפוי כוח מטעם מר עלאן עבור עדאלה, המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

בכבוד רב,

נדים שחאדה, עו"ד

סאוסן זהר, עו"ד